

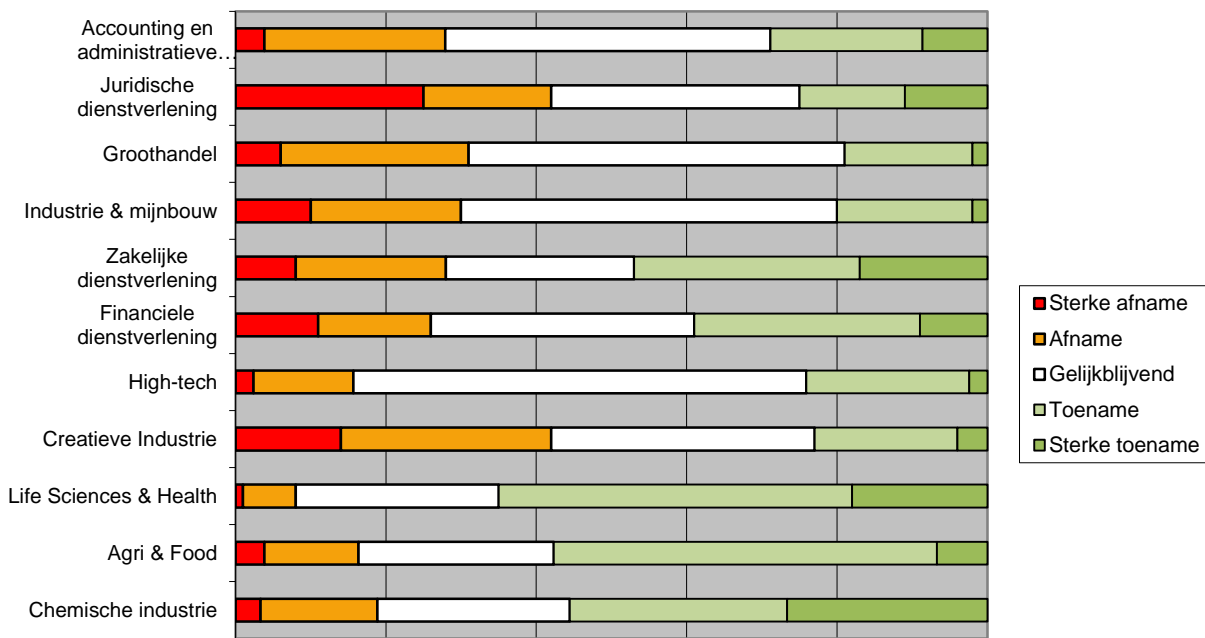
Achtergrond rapportage Erasmus Ondernemerschapsindex 2013

Rotterdam, 11 oktober 2013 – Nederlandse bedrijven scoren matig op het gebied van ondernemerschap en dreigen de aansluiting met ons omringende landen verder te verliezen. Dat blijkt uit de Erasmus Ondernemerschapsindex 2013. De Ondernemerschapsindex is een jaarlijks terugkerend onderzoek naar ondernemerschap onder het Nederlandse bedrijfsleven dat wordt uitgevoerd onder leiding van Prof.dr. Justin Jansen, Professor Ondernemerschap aan Rotterdam School of Management, Erasmus University (RSM) in samenwerking met het Erasmus Centre for Entrepreneurship (ECE). Op donderdag 10 oktober zijn de belangrijkste resultaten gepresenteerd tijdens het openingscongres van het ECE op de Erasmus Universiteit Rotterdam.

De belangrijkste bevindingen zijn:

60% van het Nederlandse bedrijfsleven verwacht een gelijkblijvende of teruglopende omzet

Ondanks de recente signalen over aanstaande economische groei in Nederland, zijn ondernemers over het algemeen pessimistisch over groeimogelijkheden. Ongeveer 60% van het Nederlandse bedrijfsleven verwacht komend jaar een gelijkblijvende of teruglopende omzet. Daarnaast voorziet bijna 22% een verdere krimp in het aantal werknemers. De crisis lijkt dan ook nog steeds de agenda's van ondernemers te bepalen en een aanhoudende druk te zetten op de groeipotentie van het Nederlandse bedrijfsleven en de arbeidsmarkt. Met name dienstverlenende bedrijven binnen de creatieve industrie, juridische dienstverlening, accounting en administratie zijn zeer pessimistisch. Ongeveer 30% van de bedrijven binnen deze sectoren verwachten een verdere krimp in omzet. Opvallend is het grote aantal bedrijven dat niet goed kan inschatten wat er precies staat te gebeuren. "Je ziet aan de uitkomsten van het onderzoek dat de onzekerheid nog steeds zeer groot is onder Nederlandse bedrijven. Dit zal zijn weerslag hebben in de mate waarin bedrijven bereid zijn om te investeren in strategische vernieuwing, innovatie en ondernemerschap. Terwijl dit wel uiterst noodzakelijk is voor de lange-termijn competitiviteit en winstgevendheid van veel bedrijven", aldus Professor Jansen. Er zijn op dit moment tal van oorzaken voor de onzekerheden zoals de uitgaven van consumenten en bedrijven, het kabinetsbeleid, de onzekere groei in opkomende landen en toenemende zorgen over de Amerikaanse politieke en economische situatie. Uitzonderingen op de neerwaartse tendens in omzetverwachtingen zijn bedrijven binnen de chemische industrie, de high-tech industrie en Agro & Food. Bedrijven binnen deze industrieën zijn gematigd positief over omzetgroei in de het komende jaar.

Figuur 1: Hoe verwachten bedrijven dat hun omzet zich het komend jaar ontwikkeld?
Bron: Erasmus Ondernemerschapsindex 2013

Korte termijnfocus van bedrijven maakt omslag naar nieuwe groeimogelijkheden zeer moeizaam

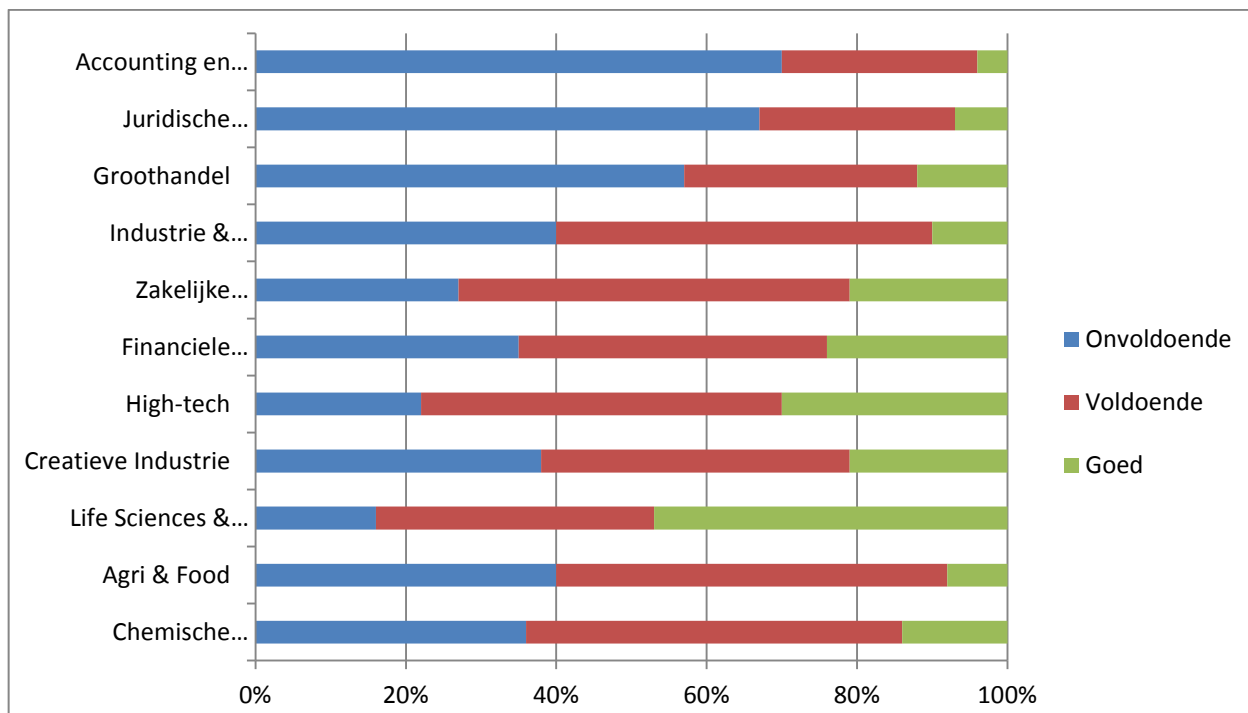
Het Nederlandse bedrijfsleven heeft een korte termijn focus. Uit de Erasmus Ondernemerschapsindex blijkt dat bijna 80% van de onderzochte bedrijven zich hoofdzakelijk bezig houdt met het doorvoeren van kostenverlagingen, consolideren en het verbeteren van de productiviteit. Hoewel deze strategie heeft geholpen bij het overleven in crisistijd en tevens de bedrijfsresultaten langzaam heeft verbeterd, blijkt de winst voornamelijk behaald te worden door investeringen in innovatie en strategische vernieuwing. Slechts 20% van de bedrijven binnen de Erasmus Ondernemerschapsindex heeft meer tijd en energie gestoken in het uitvoeren van innovatieprojecten en strategische verandering. Echter, deze topgroep heeft tot wel 35 procent betere financiële prestaties geboekt dat de resterende bedrijven. Ook in de huidige economische omstandigheden. Jansen voorziet een verdere stagnatie indien niet tot snelle actie en verandering van mindset wordt overgegaan. “Eerdere onderzoeken hebben laten zien dat hoe langer organisaties vasthouden aan korte termijn denken, hoe moeilijker het wordt om een omslag te maken naar meer ondernemerschap en innovatie. We dreigen dan ook steeds meer de aansluiting te verliezen met ons omringende landen”.

Ondernemerschap binnen organisaties vergroot de innovativiteit en productiviteit

Ondernemerschap binnen organisaties leidt niet alleen tot meer succes bij het ontwikkelen van nieuwe producten en diensten, maar ook tot een hogere productiviteit. Uit de Erasmus Ondernemerschapsindex 2013 blijkt dat ondernemende organisaties tot meer dan 25 procent groei realiseren in het aantal nieuwe producten en diensten die worden ontwikkeld. Daarnaast stijgt de productiviteit binnen deze organisaties met meer dan 9 procent. “Dat is een zeer interessante uitkomst. Het laat zien dat ondernemerschap niet de productiviteit van organisaties in de weg staat. Sterker nog, het geven van meer verantwoordelijkheid aan medewerkers en het stimuleren van een ondernemende houding en participatie binnen het besluitvormingsproces zorgen voor een slimmere uitvoering van de werkzaamheden. Daarnaast leidt het tot een versnelde omzetgroei en marktaandeel”, aldus Jansen.

Nederlandse bedrijven scoren een magere 6.1 voor ondernemerschap. Verbeteringen noodzakelijk!

Uit de Erasmus Ondernemerschapsindex 2013 blijkt dat het Nederlandse bedrijfsleven een zeer matig rapportcijfer krijgt voor ondernemerschap: een 6.1. De durf om risico te nemen, proactief te handelen en de context waarbinnen werknemers ondernemend gedrag kunnen vertonen blijken dan ook slechts beperkt ontwikkeld en aanwezig. Ondernemerschap is daarmee niet op het niveau dat we zouden verwachten van een kenniseconomie als de Nederlandse. Daarnaast blijkt uit het onderzoek blijkt dat maar liefst 40 procent van het Nederlandse bedrijfsleven een onvoldoende scoort voor de mate van ondernemerschap binnen organisaties. “Dit is uitermate teleurstellend. Hiermee ontbreekt het aan een goede voedingsbodem voor toekomstige verbeteringen in innovatieprestaties en bedrijfsresultaten”, aldus Jansen. Ondanks het feit dat verschillende bedrijven hebben aangegeven dat het stimuleren van ondernemerschap een topprioriteit is voor het innovatiepotentieel en resultaatverbetering, lijkt het dat ze onvoldoende in staat zijn om deze ambitie ook daadwerkelijk te realiseren.

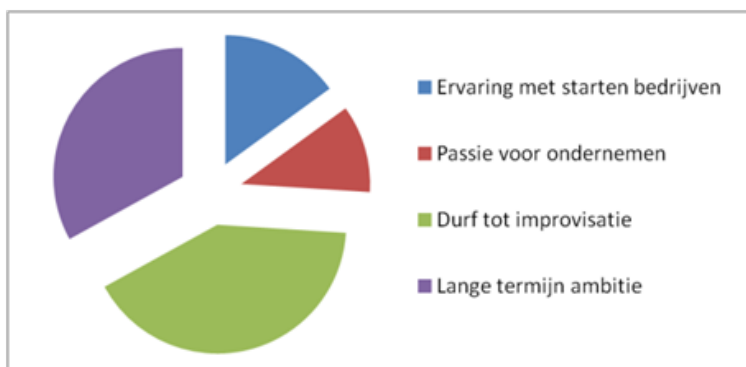

Figuur 2: Hoe scoort Nederland op het gebied van Ondernemerschap?
Bron: Erasmus Ondernemerschapsindex 2013

Succesvolle ondernemers hebben eerdere ervaring met het opstarten van bedrijven, hebben een lange termijn ambitie en durf tot improvisatie

Wil de succesvolle ondernemer opstaan? Uit de Erasmus Ondernemerschapsindex 2013 blijkt dat ondernemerschap wordt uitgedragen en gestimuleerd door een ondernemer met eerdere ervaring in het opstarten van bedrijven, een lange termijn ambitie en durf tot improvisatie. Hoewel slechts 20 procent van de huidige ondernemers in het verleden een eerder bedrijf hebben opgestart, blijkt deze opgedane kennis en ervaring in sterke mate bij te dragen aan het succes van ondernemerschap. “Ze kennen de valkuilen en zijn beter in staat om nieuwe kansen te vertalen in succesvolle ontwikkeling van nieuwe producten, diensten of zelfs business modellen”, aldus Ingrid Verheul, een van de onderzoekers van de Rotterdam School of Management en verbonden met de Erasmus Ondernemerschapsindex. Daarnaast speelt een lange termijn ambitie een belangrijke rol. Door de verbondenheid met het bedrijf en de wil om succesvol te zijn op meerdere vlakken, wordt een context gecreëerd waarbij nieuwe initiatieven ontplooid kunnen worden en fouten mogelijk zijn. In plaats van korte termijn winstgevendheid geven visionaire ondernemers de voorkeur aan lange termijn investeringen die het voortbestaan van de organisatie garanderen. Als laatste kenmerken succesvolle ondernemers zich door een intuïtieve aansturing en durf tot improvisatie.

Volgens Jansen is het “een van de grootste problemen binnen bestaande bedrijven dat nieuwe initiatieven worden beoordeeld op financiële haalbaarheid en een uitgewerkt business case. Projectvoorstellen moeten voldoen aan financiële criteria die veelal zijn opgesteld voor controle en het beheren van de gehele organisatie. Succesvolle ondernemers laten echter ruimte voor onzekerheid en improvisatie en zijn meer bereid om risico te lopen voor projecten die niet altijd goed onderbouwd kunnen worden door financiële gegevens”. Uit de Erasmus Ondernemerschapsindex 2013 blijkt dat het hebben van een lange termijn ambitie en durf tot improvisatie voor bijna driekwart de invloed van een ondernemer bepalen.

Figuur 3. Hoe wordt de succesvolle ondernemer gekenmerkt?

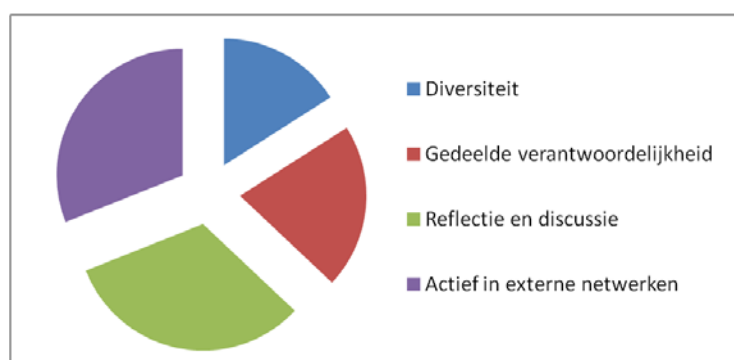
Eerdere ervaring en passie voor ondernemen bepalen voor ongeveer 25 procent de effectiviteit van een ondernemer in het creëren van ondernemerschap. Het uitdragen van een lange termijn ambitie en de durf tot improvisatie bepalen bijna 75 procent van de invloed van een ondernemer hierin.

Bron: Erasmus Ondernemerschapsindex 2013

(On)gelijkheid binnen het managementteam cruciaal voor ondernemerschap

Succesvolle managementteams binnen ondernemende organisaties waarborgen niet alleen diversiteit in termen van achtergrond en opleiding, maar zorgen ook voor verbinding door gedeelde verantwoordelijkheid. Daarmee worden eventuele meningsverschillen sneller overbrugd en vindt samenwerking plaats op basis van gedeelde doelstellingen en beloningen. Daarnaast gaan succesvolle management voorbij aan de waan van de dag en scheppen ze ruimte voor reflectie en discussie. Dit laatste is cruciaal voor het opstellen en uitstippelen van het lange termijn beleid en biedt een belangrijkheid tegengewicht aan de druk binnen veel organisaties om zich te richten op de korte termijn. Als laatste blijkt uit de Erasmus Ondernemerschapsindex 2013 dat succesvolle managementteams zeer actief zijn in externe netwerken binnen en buiten de eigen sector. “Daarmee zijn zij in staat om niet alleen nieuwe kennis en informatie binnen de besluitvorming te integreren, maar kunnen ze ook veel beter bepaalde trends en

ontwikkelingen binnen de sector analyseren en voorspellen. Dit geeft een belangrijk strategisch voordeel en de mogelijkheid om proactief nieuwe producten en diensten te lanceren”, aldus Jansen.

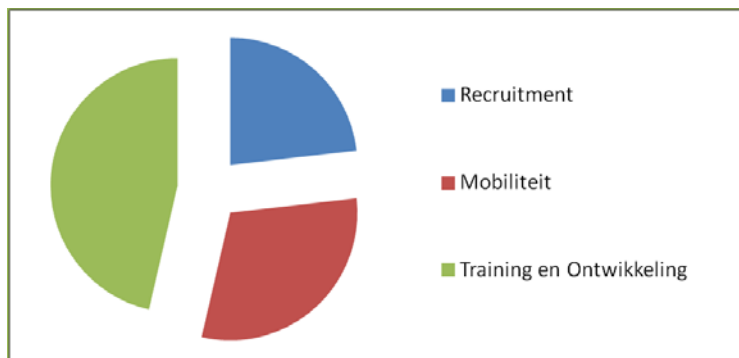
Figuur 4. Hoe wordt het ondernemende managementteam gekenmerkt?

Diversiteit binnen het managementteam en het hebben van gedeelde verantwoordelijkheid bepalen bijna 40% van de effectiviteit van teams binnen ondernemende organisaties. De resterende 60% wordt bepaald door de mate van reflectie en discussie binnen het team en de actieve houding van managementteamleden binnen sociale netwerken binnen en buiten de eigen sector.

Bron: Erasmus Ondernemerschapsindex 2013

Professionalisering van HRM beleid voor ontwikkeling en binding van ondernemend talent

Een van de aspecten waar veel organisaties tegen aanlopen is het feit dat ondernemend talent niet alleen schaars is, maar ook sneller geneigd zijn om hun carrière buiten de organisatie voort te zetten. Met name MKB bedrijven zijn niet goed in staat om de juiste mensen te selecteren en een carrièrepad aan te bieden. Uit de Erasmus Ondernemerschapsindex 2013 blijkt dat recruitment, mobiliteit en ontwikkeling van ondernemend talent een integraal onderdeel vormen binnen het HRM beleid van ondernemende organisaties. Volgens Ingrid Verheul zijn “ondernemende organisaties zijn niet alleen in staat om de juiste talenten te selecteren, ze bieden ook een toekomstperspectief en groeimogelijkheden binnen de organisatie. Dit kan door mede-eigenaarschap, maar ook door het uitstippelen van een divers carrièrepad of het aanbieden van gedegen trainingen en ontwikkelingsprogramma’s”.

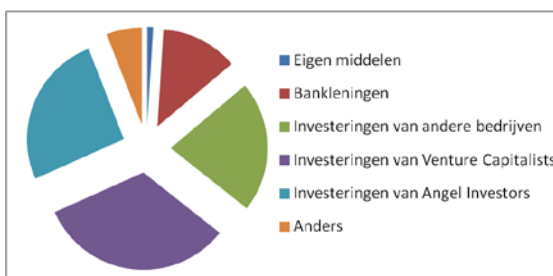
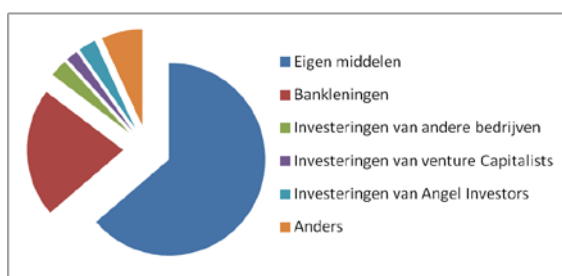
Figuur 5. Professioneel HRM beleid integraal onderdeel van ondernemende organisaties

Het aanbieden van een professioneel carrièrepad en de ontwikkeling van competenties door mobiliteitsprogramma's en trainingen bepalen voor meer dan 75% de effectiviteit van HRM beleid binnen ondernemende organisaties. De rest wordt bepaald door een selectieprogramma dat is afgestemd op het aannemen van ondernemende talenten.

Bron: Erasmus Ondernemerschapsindex 2013

Huidige financiering van bedrijven draagt niet bij aan ondernemerschap

Uit de Erasmus Ondernemerschapsindex blijkt dat de huidige financiering van veel bedrijven niet bijdraagt aan het vergroten van ondernemerschap. Alhoewel het Nederlandse bedrijfsleven voor bijna 80 procent wordt gefinancierd uit eigen middelen en leningen vanuit banken, blijken deze financieringsbronnen bijna niet voor te komen bij ondernemende organisaties. Slechts 15 procent van de ondernemende organisaties is op deze wijze gefinancierd. Opvallend is dat investeringen vanuit andere bedrijven (20%), vanuit Venture Capitalists (30%) en Angel Investors (25%) het overgrote deel (ongeveer 75%) van ondernemende organisaties financieren.

Figuur 6: Gemiddelde financiering van bedrijven **Figuur 7: Financiering van ondernemende bedrijven**

Deze uitkomsten wijzen erop dat ondernemende organisaties meer samenwerking zoeken met andere bedrijven en in staat zijn om externe bronnen vanuit venture capitalists en angel investors aan te boren voor de financiering van

nieuwe activiteiten en innovaties. Deze partijen zijn niet alleen gebaad bij het succes van de organisatie, maar voorzien de organisatie veelal ook van advies, richting en netwerken.

Bron: Erasmus Ondernemerschapsindex 2013

De Erasmus Ondernemerschapsindex is een jaarlijks terugkerend onderzoek naar ondernemerschap binnen organisaties in Nederland dat uitgevoerd wordt onder ongeveer 6000 bedrijven binnen uiteenlopende sectoren. De gegevens van de bedrijven zijn verkregen door het versturen van meerdere vragenlijsten naar iedere organisatie. Het onderzoeksteam bestaat naast Prof.dr. Justin Jansen uit Dr. Ingrid Verheul en drs. Roxana Turturea van de Rotterdam School of Management en Aron Boks van het Erasmus Centre for Entrepreneurship. De Erasmus Ondernemerschapsindex is een gezamenlijk initiatief van de Rotterdam School of Management en het Erasmus Centre for Entrepreneurship.

Rotterdam School of Management, Erasmus University (RSM) wordt consequent gerekend tot de top 10 business schools in Europa en tot de top 3 in onderzoek. RSM biedt baanbrekend onderzoek en opleidingen ter verdere bevordering van excellence in alle aspecten van management. RSM is gevestigd in de internationale havenstad Rotterdam, een bruisend knooppunt van zaken, logistiek en handel. RSM richt zich primair op het ontwikkelen van zakelijke leiders met internationale carrières die gewapend met hun innovatieve gedachtegang een duurzame toekomst kunnen inslaan dankzij een gamma bachelor, master, MBA, PhD en executive programma's van het hoogste niveau. De ondersteuningsdiensten van RSM voor executives en alumni worden ook aangeboden vanuit het kantoor aan de Amsterdamse Zuidas, het hoofdstedelijke zakendistrict, en ook in Taipei in Taiwan. www.rsm.nl

Voor meer informatie: Prof.dr. Justin Jansen, telefoonnummer 010-4082210/06-25288692 of email: jjansen@rsm.nl